Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Stuurgroep van Regio Groningen-Assen

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Regio Groningen-Assen te Groningen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- is de bijgevoegde jaarrekening 2023 van Regio Groningen-Assen in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de door de directie van het Regiobureau van Regio Groningen-Assen gekozen en beschreven grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, zoals uiteengezet in hoofdstuk 2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader (hoofdstuk 8 van het Controleplan 2023), dat bij besluit van 8 december 2023 is vastgesteld door de Stuurgroep van Regio Groningen-Assen.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de exploitatierekening over 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het controleplan inclusief het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door de Stuurgroep van Regio Groningen-Assen op 8 december 2023. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Regio Groningen-Assen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 42.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves, zoals voorgeschreven in het controleplan van Regio Groningen-Assen, die bij besluit van 8 december 2023 is vastgesteld door de Stuurgroep van Regio Groningen-Assen.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Op basis van het controleplan van Regio Groningen-Assen, die bij besluit van 8 december 2023 is vastgesteld door de Stuurgroep van Regio Groningen-Assen, rapporteren wij aan de Stuurgroep tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 100.000 alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op hoofdstuk 2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening, waarin de basis voor financiële verslaggeving uiteen is gezet. De jaarrekening is opgesteld voor de deelnemers aan Regio Groningen-Assen met als doel Regio Groningen-Assen in staat te stellen te voldoen aan artikel 12 lid 8 van het Convenant 2020 van Regio Groningen-Assen. Hierin is opgenomen dat de Stuurgroep voor 15 maart van elk jaar rekening en verantwoording aan de deelnemers dient af te leggen over het door haar gevoerde beheer over het daaraan voorafgaande kalenderjaar. Hierdoor is de jaarrekening van Regio Groningen-Assen mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden.
Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor Regio Groningen-Assen en haar deelnemers en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verantwoordelijkheden van de directie van het Regiobureau en de Stuurgroep voor de jaarrekening

De directie van het Regiobureau is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening in overeenstemming met de door de directie van het Regiobureau gekozen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, de beschrijving van de gehanteerde grondslagen in hoofdstuk 2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van de jaarrekening en voor het bepalen dat de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving aanvaardbaar zijn in de gegeven omstandigheden. De directie van het Regiobureau is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader (hoofdstuk 8 van het Controleplan 2023), dat bij besluit van 8 december 2023 is vastgesteld door de Stuurgroep van Regio Groningen-Assen.

In dit kader is de directie van het Regiobureau verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie van het Regiobureau noodzakelijk acht om het opstellen van de jaarrekening en de naleving van relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

De Stuurgroep van Regio Groningen-Assen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Regio Groningen-Assen en voor het bepalen of de door de directie gekozen grondslagen voor waardering en resultaatbepaling geschikt zijn.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het controleplan inclusief het normenkader voor de financiële rechtmatigheid dat is vastgesteld door de Stuurgroep van Regio Groningen-Assen op 8 december 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's;
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van Regio Groningen-Assen;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie van het Regiobureau en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de Stuurgroep onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 8 maart 2024

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. I.D. Oortman MSc EMA RA

Jaarrekening 2023

Regio Groningen-Assen
STEDELIJK NETWERK

Colofon

Datum/versie:	8 maart 2024
Documentnaam:	Jaarrekening 2023
Opgesteld door:	Regiobureau Regio Groningen-Assen
Status:	Definitief
Besluitvorming:	Stuurgroep 8 maart 2024
Contactpersonen:	J.S.R. Bodha

Telefoon:	050 316 4289 (secretariaat)
E-mail:	info@regiogroningenassen.nl
Website:	www.regiogroningenassen.nl

Inhoudsopgave

COLOFON 2

VOORWOORD 4

1. BESLUITVORMING 5

2. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING 5

3. BALANS PER 31 DECEMBER 2023 7

4. TOELICHTING OP DE BALANS 7

5. EXPLOITATIEREKENING 11

6. TOELICHTING OP EXPLOITATIEREKENING 2023 12

7. ORGANISATIE 21

8. ONTWIKKELING RESERVES 24

BIJLAGE 1 BIJDRAGE DEELNEMERS 2023 25

Voorwoord

Met genoegen presenteer ik u hierbij de jaarrekening over 2023. In dit jaar is een grote stap gemaakt in de opstelling van de NOVEX-aanpak Regio Groningen-Assen. In het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving is eind 2023 het Ontwikkelperspectief vastgesteld. Met deze aanpak hebben wij, samen met het Rijk, een perspectief op de regio ontwikkelt. Kort samengevat betekent dit dat Rijk en de regio gezamenlijk werken aan een woningbouwopgave van in totaal 36.000 woningen tot 2040 en het faciliteren van 28.000 extra arbeidsplaatsen. Momenteel wordt het ontwikkelperspectief uitgewerkt in een uitvoeringsagenda waarin we aangeven hoe we deze opgave gaan realiseren.

Verder is er in 2023 een regionale Woondeal RGA gesloten en getekend met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO). Hierin hebben de Drentse en Groningse gemeenten afgesproken hoeveel woningen de regio bijdraagt aan de nationale woningbouwopgaven van 100.000 woningen per jaar. Dit vertaalt zich in een jaarlijkse opgave van ongeveer 2000 woningen per jaar voor de regio Groningen-Assen.

Om goed zicht te houden op welke type woningen er gebouwd moeten worden in de RGA, is in 2023 gestart met een Woningbehoefteonderzoek. Hiervoor is eind 2023 ook een enquête uitgezet onder de inwoners van de RGA om informatie te krijgen over de woonwensen.

Elke vier jaar wordt het RGA-beleid geëvalueerd en geactualiseerd. Deelnemende overheden, beleidsambtenaren en stakeholders worden bevraagd op de effectiviteit van het gevoerde beleid. Zij kunnen aanbevelingen doen voor de komende jaren. In de evaluatie kijken we terug op de werkzaamheden van de RGA en beantwoorden we de vragen: Wat ging er goed, wat ging minder goed en zo ja waarom? In de actualisatie kijken we naar de trends en opgaven die op de regio afkomen en welke rol de RGA hierin kan spelen. Dit vertaalt zich in een nieuwe Toekomstagenda 2026-2030.

Kortom er is veel gedaan in 2023 - en nog genoeg te doen!

Door de Toekomstagenda gezamenlijk als negen deelnemende overheden uit te voeren, kan onze prachtige regio zich de komende jaren verder ontwikkelen als hét centrumgebied voor Noord-Nederland.

Namens de Stuurgroep Regio Groningen-Assen,

Bram Schmaal
Voorzitter Stuurgroep Regio Groningen-Assen

1. Besluitvorming

Na het vaststellen van de jaarrekening door de stuurgroep Regio Groningen-Assen, ontvangen de deelnemers het document ter informatie. Vervolgens sturen zij het document ter kennisneming door aan de raden en Staten.

2. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Regio Groningen-Assen is een vrijwillig samenwerkingsverband. Doelstelling van het samenwerkingsverband is inzet op integrale ontwikkeling van de regio zoals die is neergelegd in de Toekomstagenda. Regio Groningen-Assen is gevestigd aan de Emmasingel 4 in Groningen.

De samenwerking is van tijdelijke aard, in het Convenant uit 2020 is conform artikel 19 tweede lid een werkingsduur afgesproken tot 1 januari 2030. Conform artikel 19 derde lid van het Convenant kunnen deelnemers naar aanleiding van elke evaluatie & actualisatie besluiten tot verlenging van de werkingsduur van het convenant dan wel beëindiging van het convenant.

Voor de waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening heeft de Regio Groningen-Assen onderstaande grondslagen geformuleerd en gehanteerd.

Grondslagen van waardering

Vlottende Activa

- Vorderingen op korte termijn
  Vorderingen op korte termijn worden tegen nominale waarde gewaardeerd. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden op de vorderingen in mindering gebracht. Vordering uit hoofde van toegezegde bijdragen worden verantwoord op het moment van besluitvorming in bestuurlijke overleggen zoals het BO-MIRT indien er sprake is van gerealiseerde lasten.
- Rekening courant provincie Groningen
  Het saldo van de rekening-courant met de provincie Groningen is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende Passiva

- Reserves
  Het Regiofonds bevat het vermogen dat inzetbaar is binnen de contouren van de Toekomstagenda. Bestemmingsreserves worden gevormd bij instelling door de Stuurgroep voor specifieke doelen door de Stuurgroep aangegeven.
- Schulden op korte termijn
  De kortlopende schulden, waaronder crediteuren en vooruit ontvangen subsidiebijdragen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

- Baten en lasten
  Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag.
- Baten uit Rijksmiddelen
  - Baten uit Rijksmiddelen worden verantwoord vanaf het moment van besluitvorming in Bestuurlijke Overleggen zoals het BO-MIRT. Baten worden hierbij verantwoord als er sprake is van lasten vanwege uitvoering van plannen zoals afgesproken in deze Bestuurlijke Overleggen.

- Personeelskosten van het regiobureau worden niet toegerekend aan projecten tenzij dit uitdrukkelijk uit de toekenningsbeschikkingen/toegezegde bijdragen blijkt.

- Lasten uitvoeringsinstrumenten (Programma's Economisch platform, Mobiliteit, Regionale projecten, Ruimtelijke kwaliteit & Duurzaamheid, Wonen en Monitoren en Verkennen)
  Termijnbetalingen en slottermijnen uit hoofde van verstrekte subsidies worden als volgt als last in de exploitatierekening verwerkt:
  - Een termijnbetaling wordt verwerkt in het jaar waarin de subsidieontvanger de termijnbetaling opvraagt. In de kasritmebrief is afgesproken vanaf welk jaar een termijnbetaling kan worden opgevraagd.
  - Een slottermijn wordt verwerkt in het jaar waarin de einddeclaratie, voorzien van controleverklaring, wordt ingediend. Voor de deelnemers geldt dat zij ten behoeve van de einddeclaratie verantwoording afleggen via SiSa.

Correctie op de beginbalans 2023 in verband met foutherstel

In de jaarrekening 2022 is abusievelijk een bate met betrekking tot programmamanagement van programma Logistiek dubbel geboekt en verantwoord.

Als gevolg hiervan zijn de vooruitontvangen bedragen in de jaarrekening 2022 te laag verantwoord voor een bedrag van € 48.620 en zijn de algemene inkomsten te hoog in de jaarrekening 2022 te hoog verantwoord voor een bedrag van respectievelijk € 48.620. Het resultaat voor mutaties in reserves is € 48.620 te hoog verantwoord. Gezien deze fout de materialiteit zoals bepaald in het controleplan welke is vastgesteld in de Stuurgroep d.d. 8 december 2023 overstijgt is er sprake van een materiële fout. Deze materiële fout is derhalve in deze jaarrekening retrospectief hersteld.

De impact van het herstel van deze materiële fout kan als volgt worden samengevat:

Balans	Saldo per 31 december 2022	Foutherstel	Saldo per 31 december 2022 na foutherstel
Regiofonds	3.417.676	-48.620	3.369.056
Vooruit ontvangen bedragen	2.694.400	48.620	2.743.020

Exploitatierekening	Saldo per 31 december 2022	Foutherstel	Saldo per 31 december 2022 na foutherstel
Algemene inkomsten	672.575	-48.620	623.955

Tabel 1: correctie beginbalans 2023

3. Balans per 31 december 2023

Balans 2023 (na resultaatbestemming, in €)							
Activa		Per 31-12-2023	Per 31-12-2022	**Passiva**		Per 31-12-2023	Per 31-12-2022
Vorderingen				*Reserves*			
Vorderingen op korte termijn	*a*	500.142	343.730	Regiofonds	*d*	7.565.142	3.369.056
Rekening courant provincie Groningen	*b*	9.193.176	6.506.978	Bestemmingsreserve frictiekosten	*e*	406.000	378.620
Vooruitbetaalde bedragen	*c*	20.548	17.327	Totaal reserves		7.971.142	3.747.676
				Schulden			
				Korte termijn	*f*	296.896	377.339
				Vooruit ontvangen bedragen	*g*	1.445.828	2.743.020
				Totaal schulden		1.742.724	3.120.359
Totaal activa		9.713.866	6.868.035	Totaal passiva		9.713.866	6.868.035

Tabel 2: Balans 2023

4. Toelichting op de balans

Activa

Vorderingen

a. Vorderingen op korte termijn € 500.142

Specificatie vorderingen op korte termijn	2023	2022
Terug te vorderen BTW	332.493	296.090
Rijksbijdragen	39.565	-
Vorderingen op overheden	50.001	-
Overige vorderingen	78.084	47.640
Totaal	**500.142**	**343.730**

Tabel 3: Specificatie vorderingen op korte termijn

Deze tabel bevat de nog te ontvangen bedragen. De vorderingen kunnen per jaar substantieel variëren. Toelichting op de grootste posten:

- Terug te vorderen btw van de deelnemers (€ 0,33 miljoen). Dit betreft de doorschuif-btw die door de deelnemers terug te vorderen is bij de Belastingdienst.
- Het Rijk (BZK) heeft in 2023 middelen beschikbaar gesteld voor het programma NOVEX. De bijdrage wordt in 2024 ontvangen.
- De vorderingen op overheden hebben betrekking op Landelijke Samenwerkingsprogramma Deelmobiliteit (bijdragen van de drie noordelijke provincies).
- De overige vorderingen hebben betrekking op door te belasten huisvestingskosten. De forse stijging (zie ook p.19) wordt voor de helft doorbelast aan Groningen Bereikbaar.

b. Rekening courant bij de provincie Groningen € 9.193.176

Het saldo van de rekening-courant bij de provincie Groningen is met € 2,69 miljoen toegenomen. De rentevergoeding over het gemiddelde tegoed bedroeg 3,22%.

c. Vooruitbetaalde bedragen € 20.548

De post bestaat uit de nota's voor huur en Hive.Mobility. Deze hebben betrekking op 2024 en zijn in 2023 betaald en daarom als vooruitbetaalde bedragen verantwoord.

Passiva

Reserves

d. Regiofonds € 7.565.142

Het Regiofonds is in 2023 met € 4,20 miljoen toegenomen. Zie voor de ontwikkeling van het fonds (in hoofdlijnen) hoofdstuk 8.

In de tabel hieronder is eerst de correctie op de beginbalans 2023 in verband met foutherstel toegelicht:

Regiofonds	
Stand per 1 januari 2023	3.417.676
Foutherstel *	-48.620
Nieuwe stand per 1 januari 2023	**3.369.056**

Tabel 4: Voor een nadere toelichting op het herstel van de materiële fout inzake de dubbel verantwoorde bate verwijzen wij naar de sectie foutherstel van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

e. Bestemmingsreserve frictiekosten € 406.000

Deze reserve is opgevoerd ten behoeve van medewerkers die van buiten de regiopartners in loondienst bij de provincie Groningen komen, om vervolgens gedetacheerd te worden naar RGA. Eventuele financiële risico's die hieruit kunnen voortvloeien worden gezamenlijk door de deelnemers van RGA gedragen. In maart 2020 heeft de Stuurgroep daarom besloten een reserve (gebaseerd op één jaarschijf van de loonkosten) hiervoor op te nemen.
Per 1 januari 2023 bedroeg de reserve € 378.620 en is verhoogd met € 70.268 vanwege de stijging van de loonkosten in 2023. Daarnaast heeft een onttrekking van € 42.888 plaatsgevonden (zie de toelichting onder Organisatiekosten).

Het verloop van de beide reserves ziet er (na correctie beginbalans 2023) dan als volgt uit:

Verloop reserves	**Boekwaarde 31-12-2022**	**Toename**	**Afname**	**Boekwaarde 31-12-2023**
Regiofonds	3.369.056	4.196.086	-	7.565.142
Reserve frictiekosten	378.620	70.268	42.888	406.000
Totaal reserves	3.747.676	4.266.354	42.888	7.971.142

Tabel 5: Verloop reserves

Schulden

f. Schulden op korte termijn € 296.896

In de tabel hieronder zijn de bedragen per thema gespecificeerd. In de meeste gevallen betreft het facturen die op balansdatum nog niet waren betaald. Grote wijzigingen ten opzichte van het vorige jaar worden meestal verklaard door de toevalligheid van projecten die rond balansdatum worden afgerekend, maar na balansdatum de bijdragen ontvangen. In twee gevallen, een REP-project (Health Hub ad € 111.800) en een Groeningenproject (€ 20.000) gaat het om subsidieafrekeningen. Voor Groeningen is in dit kader ook nog sprake programmamanagementkosten (ca. € 16.000). De post Overig is ca. € 32.000 lager en heeft grotendeels betrekking op apparaatskosten en generieke kosten ten behoeve van de uitvoering. Ook voor Mobiliteit is deze post afgenomen. Door de relatief sterke daling van deze twee onderdelen, is per saldo sprake van een daling van de balanspost.

Specificatie schulden op korte termijn	2023	2022
Economie	5.727	4.700
Mobiliteit	18.426	157.272
Regionale projecten	112.800	51.634
Wonen	-	5.715
Ruimtelijke Kwaliteit	16.450	-
Monitoren en Verkennen	32.367	14.936
Overig	111.126	143.082
Totaal	**296.896**	**377.339**

Tabel 6: Specificatie schulden op korte termijn

g. Vooruit ontvangen bedragen € 1.445.828

Deze post betreft het saldo van vooruit ontvangen rijksbijdragen. Dit zijn bedragen die voor of in 2023 zijn ontvangen, maar in of na 2024 worden besteed. Het bedrag dat op de balans staat, betreft voor het overgrote deel de rijksbijdragen die in 2022 en eerder ontvangen zijn. Eind 2021 heeft het Rijk voor diverse onderdelen de subsidiebijdrage ineens uitbetaald. In 2023 heeft het Rijk de bijdragen voor het programma VSD 2023 toegekend, maar nog niet uitbetaald. Diverse niet-bestede subsidies uit voorgaande programma's die op bij RGA als vooruitontvangen bedragen op de balans staan, worden toegevoegd aan dekking voor VSD 2023. De aanvullende bedragen zijn aangevraagd en verwacht wordt dat het Rijk deze bedragen in 2024 overmaakt aan RGA.

In de tabel hieronder is eerst de correctie op de beginbalans 2023 in verband met foutherstel toegelicht:

Vooruit ontvangen bedragen	
Stand per 1 januari 2023	2.694.400
Foutherstel *	48.620
Nieuwe stand per 1 januari 2023	2.743.020

Tabel 7: Voor een nadere toelichting op het herstel van de materiële fout inzake de dubbel verantwoorde bate verwijzen wij naar de sectie foutherstel van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Het verloop voor 2023 ziet er dan als volgt uit:

Verloop Vooruitontvangen bijdragen		
Saldo per 1 januari 2023	**2.743.020**	
Ontvangen bedragen		
VSD Smart Mobility		7.023
Totaal ontvangen bedragen	**7.023**	
Gerealiseerde subsidiebijdragen		
RGA VV&V		10.000
VSD Logistiek		305.192
VSD Stakeholdersaanpak		853.316
PvA Onderwijs		135.707
Totaal gerealiseerde subsidiebijdragen	**1.304.215**	
Saldo per 31 december 2023	1.445.828	

Tabel 8: Specificatie vooruit ontvangen bedragen

Niet uit de balans blijkende verplichtingen en vorderingen

Dit zijn verplichtingen die volgens de grondslagen niet als schuld of voorziening op de balans kunnen worden opgenomen, maar wel voor vermelding in aanmerking komen.

Uit de begroting 2024

In de begroting wordt elk jaar de bijlage 'Financieel Kader' opgenomen. Deze laat op hoofdlijnen de programmakosten tot en met 2025 zien, welk deel daarvan is besteed en de dekking van die kosten. Na vaststelling van de Toekomstagenda 2020-2025 is deze toegevoegd aan de meerjarenbegroting tot en met 2025. Voor de Actualisatie 2014 - 2020 hadden de partners al financiële afspraken gemaakt

tot en met 2023. Ten behoeve van de Toekomstagenda is afgesproken om daar nog twee jaarschijven van € 6,65 miljoen aan toe te voegen.
Resultaat is een Financieel Kader dat laat zien dat er tot en met 2025 in totaal € 24,8 miljoen aan kosten is begroot. Naar verwachting zou per 1 januari 2024 hiervan € 14,0 miljoen besteed moeten zijn. Uitgangspunt hierbij is de verwachting dat de kosten uit 2023 in overeenstemming met de begroting worden gemaakt. Daarnaast gaan we ervan uit dat de projecten conform de beschikking worden afgerekend. Het overgrote deel van de meerjarige verplichtingen heeft betrekking op projecten uit het programma Mobiliteit. Per 31-12-2023 bedragen deze verplichtingen € 9,70 miljoen.

Het nog niet bestede deel bedraagt (€ 24,8 -/- € 14,0 =) € 10,8 miljoen. Deze middelen zijn nog niet beschikt, maar zijn wel bijna volledig geoormerkt voor de in de Toekomstagenda benoemde thema's: het Financieel Kader laat een overschot zien van € 1,2 miljoen.

Actuele stand
Per 1 februari 2021 is de RGA verhuisd naar een ander kantoor. Het nieuwe huurcontract leidt voor de resterende periode (tot en met januari 2026) tot een verplichting van iets meer dan € 0,14 miljoen.
Voor het woningbehoefteonderzoek is de eerste 40% in 2023 betaald. Het restant van € 79.000 wordt in 2024 voldaan. Eind december is ten behoeve van de Evaluatie & Actualisatie de opdracht ad € 157.000 gegund aan TwynstraGudde. Tenslotte staat nog een restantverplichting van ca. € 12.000 open voor het CBS UDC.

5. Exploitatierekening

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijziging	Realisatie 2023
I. Lasten Uitvoeringsinstrumenten				
A. Economisch platform	29.708	75.000	50.000	54.433
B. Mobiliteit	6.382.462	2.344.865	4.144.655	1.743.702
C. Regionale projecten	519.830	1.085.933	1.469.512	752.871
D. Ruimtelijke kwaliteit & Duurzaamheid	167.559	380.000	340.000	210.483
E. Wonen	32.767	75.000	75.000	52.635
F. Monitoren en Verkennen	122.023	261.000	461.000	234.873
Totaal Uitvoeringsinstrumenten	7.254.348	4.221.798	6.540.168	3.048.996
IIA. Organisatie, apparaatskosten				
1. Personeelskosten	857.724	936.000	955.000	941.370
2. Frictiekosten	14.279	-	-	27.380
3. Scholing en opleiding	10.146	18.720	19.100	4.986
4. Huisvesting, kantoor & ICT	66.451	75.000	75.000	106.453
Totaal Apparaatskosten	948.600	1.029.720	1.049.100	1.080.189
IIB. Organisatie, Generieke kosten ten behoeve van de uitvoering				
1. Administratie- en advieskosten	51.629	55.000	55.000	55.237
2. Investeren in netwerken	3.707	35.000	20.000	7.207
3. Communicatiekosten	12.166	50.000	25.000	12.021
4. Onvoorzien	-	10.000	10.000	-
Totaal Generieke kosten	67.501	150.000	110.000	74.466
Totale lasten	8.270.449	5.401.518	7.699.268	4.203.651
Baten				
1. Bijdrage deelnemers	6.650.000	6.649.998	6.649.998	6.650.000
2. Algemene inkomsten	672.575	-	1.493.362	1.426.758
3. Rente	17.711	-	-	322.979
Totaal baten	7.340.286	6.649.998	8.143.360	8.399.737
Resultaat	-930.163	1.248.480	444.093	4.196.086
Mutaties in reserves				
a. Dotatie reserve frictiekosten	-23.198	-	-	-70.268
b. Vrijval reserve frictiekosten	-	-	-	-
c. Onttrekking reserve frictiekosten	14.279	-	-	42.888
d. Toename Regiofonds	-939.082	1.248.480	444.093	4.196.086
Saldo	-	-	-	-

Tabel 9: Exploitatierekening

6. Toelichting op exploitatierekening 2023

De Toekomstagenda 'Kwaliteitssprong voor de regio' wordt in de jaren 2021 tot en met 2025 uitgevoerd. Vanaf 2021 zijn de volgende thema's en activiteiten vastgesteld:

A. Economie
B. Mobiliteit
C. Regionale projecten
D. Ruimtelijke kwaliteit & duurzaamheid
E. Wonen
F. Monitoren en Verkennen

Lasten programma's en projecten

A. Economie € 54.433

Economie	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Verschil
Economisch Platform	22.500	22.500	28.742	-6.242
Themagroepen	25.000	25.000	20.000	5.000
Bijeenkomsten	2.500	2.500	5.690	-3.190
Totaal	**50.000**	**50.000**	**54.433**	**-4.433**

Tabel 10: Economie

Sinds 2021 is het speerpunt 'het economische kerngebied verder ontwikkelen' ondergebracht bij het Regiobureau. De gemeenten Groningen en Assen zijn trekker van het speerpunt. Ambtelijk zijn ook de provincies betrokken als trekker. Voor 2023 was een bedrag van € 50.000 beschikbaar voor de uitvoering.

Economisch Platform en kerngroep € 28.742

Het Economisch Platform geeft mede vorm aan de inhoud van het speerpunt economie. In het platform werken ondernemers, onderwijs en overheid samen, waarbij een kerngroep van ondernemers en onderwijs de agenda bepaalt. Het Economisch Platform bewijst vooral zijn waarde als netwerkplatform in de regio dat de deelnemers inspireert, verbindt en aanzet tot nieuwe initiatieven. De kerngroep van het Economisch Platform bestaat uit vijf (onbezoldigde) vertegenwoordigers; drie uit het bedrijfsleven en twee uit het onderwijs.
De voorzitter had in 2023 daarnaast een aanvullende (betaalde) opdracht met als doel om het netwerk en projecten voor het Economisch Platform aan te jagen. Het betreft deels de continuering van de opdracht zoals die in 2021 is verstrekt en daarnaast een tijdelijke uitbreiding om de onderbezetting op het programmabureau - door het vertrek van één van de programmaleiders - op te kunnen vangen. Dat laatste verklaart de overschrijding op dit budget. Overigens wordt deze overschrijding ruimschoots gecompenseerd door de besparing op personeelskosten (ca. € 47.000 lager door vertrek per 1 april 2023).
De missie van de kerngroep is: 'de werkgelegenheid en het verdienvermogen van de regio versterken en daar een wezenlijke bijdrage (concrete resultaten) aan leveren vanuit haar onafhankelijkheid'. Voor de periode 2021 t/m 2023 heeft de kerngroep als focusthema gekozen voor 'ontwikkelcultuur in het mkb'. In 2022 is een onderzoek opgeleverd naar de ontwikkelcultuur bij werkgevers in de provincies Drenthe en Groningen, waarvoor samen met de gemeente Groningen een opdracht is verstrekt. In 2023 heeft dit geleid tot een voorstel voor een bijdrage aan het Konnect-project (zie hierna).

Themagroepen € 20.000

Het onderzoek naar de Leer- en Ontwikkelcultuur bij werkgevers heeft in 2023 een vervolg gekregen in een gelijknamig Konnect-project. In dit project - waaraan door het Portefeuillehoudersoverleg Economie een bijdrage van € 20.000 is toegekend - worden op basis van de onderzoeksresultaten

concrete producten ontwikkeld, waarmee bedrijven in Noord-Nederland aan de slag kunnen met het future-proof maken van hun organisatie, door het creëren van een sterke leer- en ontwikkelcultuur. Het project wordt begin 2024 afgerond.

Bijeenkomsten € 5.690
In november is een economieborrel voor EZ-ambtenaren van provincies en gemeenten georganiseerd. Daarbij werd een inleiding verzorgd door Aleid Brouwer, hoogleraar Brede Welvaart aan de RUG.

B. Thema Mobiliteit € 1.743.702

Mobiliteit	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Verschil
Basispakket	1.700.000	2.026.400	356.509	1.669.891
Slim en Groen onderweg	57.917	2.018.255	1.327.193	691.063
Verknopen, Vergroenen en Verslimmen	586.948	100.000	60.000	40.000
Totaal	2.344.865	4.144.655	1.743.702	2.400.954

Tabel 11: Programma Mobiliteit

Regio Groningen-Assen is de economische motor van het Noorden. Dagelijks zijn er circa 375.000 vervoersbewegingen tussen de stad Groningen en de omliggende regio. Voor Assen betreft het dagelijks 100.000 vervoersbewegingen. Goede interne en externe samenhang van de verbindingen is essentieel, zowel voor inwoners als voor het bedrijfsleven. Daarom zet de Regio Groningen-Assen sterk in op het verbeteren van de bereikbaarheid met behoud van de landschappelijke kwaliteiten van de regio. De kracht van de aanpak ligt in het koppelen van de verschillende modaliteiten (auto, fiets en openbaar vervoer). Vanuit het regionale bereikbaarheidsprogramma wordt met het Regiofonds geïnvesteerd in HOV-bus, inframaatregelen, busknooppunten, P+R's, mobiliteits- en verkeersmanagement, regionaal spoor en fiets.

In 2020 is de Mobiliteitsstrategie regio Groningen-Assen opgesteld. In 2021 en 2022 is gewerkt aan het opstellen van een samenwerkingsagenda mobiliteit. Het materiaal van de samenwerkingsagenda is gebruikt voor het opstellen van de proposities voor de versnelling van de woningbouw in RGA. De proposities zijn door het Rijk gehonoreerd met een toezegging van ruim € 250 miljoen voor respectievelijk de gemeenten Groningen, Assen, Noordenveld en Midden-Groningen.

In 2023 is de samenwerkingsagenda verder afgerond en wordt in 2024 ter besluitvorming voorgelegd aan het Portefeuillehoudersovereleg Verkeer en Vervoer en de Stuurgroep van RGA. De agenda wordt gebruikt voor verdere programmering en afstemming in de regio, als input voor de Uitvoerings- en Investeringsagenda NOVEX-gebied RGA en voor de afstemming in Noord-Nederland op het gebied van de mobiliteitsontwikkelingen en het overleg daarover met het Rijk.

Basispakket € 356.509
In de begroting zijn voor de volgende projecten bijdragen geraamd in 2023; Het HOV programma Leek-Roden, Doorontwikkeling P&R treinstation Zuidhorn, Kwaliteitsmaatregelen OV voor de N360, Programma Norgerbrug en de fietsverbinding Zuidhorn - Groningen. In totaal voor een bedrag van € 2.026.400.

In 2023 zijn alleen de projecten P&R Zuidhorn (€ 60.000) en fietsverbinding Zuidhorn-Groningen (€ 296.509, € 23.491 lager dan begroot) financieel afgerekend. De totale uitgaven komen daarmee uit op € 356.509. Dit is € 1.669.891 lager dan begroot.

Voor de afrekening van het HOV-programma Leek-Roden is uitstel verleend. Het programma is weliswaar fysiek afgerond maar de administratieve afwikkeling vergt meer tijd dan aanvankelijk werd

verondersteld. Het voor de afrekening in 2023 begrote bedrag van € 726.000 wordt doorgeschoven naar de begroting 2024.
Door RGA is voor het programma 'Kwaliteitsverbetering Openbaar Vervoer N360' door RGA in 2015 een bijdrage toegekend. Voor de finale afrekening van dit programma is in 2023 € 120.400 gereserveerd (20% van de totale bijdrage door RGA). De afrekening zal plaatsvinden in 2024. Het bedrag van € 120.400 wordt doorgeschoven naar de begroting van 2024.
Het in 2023 begrote bedrag van € 800.000 voor een RGA-bijdrage in de aanpak van de Norgerbrug wordt opnieuw met een jaar doorgeschoven. Hetzelfde geldt voor de afrekentermijn van € 200.000 voor dit project dat wordt doorgeschoven naar 2025. De toekenningsbeschikking dateert van 2020. De oorspronkelijke fasering van de bijdragen was 2021 en 2022. In verband met omgevingsproblematiek (o.a. stikstof) rondom de Norgervaart en het voorgenomen programma zijn de investeringen uitgesteld.

Slim en Groen Onderweg € 1.327.193

Binnen het programma Slim & Groen Onderweg zijn voor 2023 nieuwe Rijksmiddelen beschikbaar gesteld. Deze middelen komen uit het Rijksprogramma Veilig, Slim en Duurzaam (VSD 2023) en lopen via RGA. Er lopen nog een aantal oudere financiële afspraken (bijvoorbeeld de Korte Termijn Aanpak). Bij een paar projecten lopen alle middelen via RGA (zowel de cofinanciering als de Rijksbijdrage), bij de meeste projecten lopen enkel de Rijksmiddelen via RGA, die de deelnemers dan bij RGA kunnen opvragen. In de tabel hieronder een overzicht van oude afspraken en VSD 2023:

Totalen per actielijn	KTA en overig	VSD 2023	Totaal
Smart Mobility	-	32.978	32.978
Logistiek	-	42.735	42.735
Stakeholdersaanpak	135.707	595.041	730.748
Fiets	20.000	87.500	107.500
Hinderaanpak	-	413.233	413.233
Totaal projecten	155.707	1.171.487	1.327.194

Tabel 12: Slim en Groen Onderweg

De overige begrote bedragen voor 2023 die de RGA van het Rijk heeft ontvangen voor het programma Slim & Groen Onderweg (in 2023 of eerder) zijn niet tot uitkering of deels niet tot uitvoering gekomen, waardoor de realisatie bijna 7 ton lager uitvalt dan begroot: de bijdrage voor digitalisering/smart mobility (€ 106.909), voor fietsstimulering (€ 190.772), maatregelen uit de KTA 2018 (€ 92.000), een bijdrage aan Zonnedak P+R Meerstad (€ 264.463) en een bijdrage voor stadsdistributie (€ 33.058). Sommige van deze bijdragen zijn nog niet opgevraagd door de uitvoerende partners in de regio, terwijl de werkzaamheden al wel geheel of gedeeltelijk zijn uitgevoerd. De administratieve afwikkeling hiervan vindt plaats in 2024. De uitvoering van een aantal projecten loopt door in 2024.

Verknopen, Vergroenen en Verslimmen € 60.000

Dit programma bestaat uit twee deelprogramma's. Het deel dat wordt gedekt uit RGA-middelen betreft reserveringen voor projecten en onderzoeken met betrekking tot doorfietsroutes, Hubs, Smart Mobility. In 2023 is er een bijdrage van € 10.000 verstrekt aan het strategisch partnerschap van Hive.Mobility en € 50.000 aan het Landelijke Samenwerkingsprogramma Deelmobiliteit. De drie noordelijke provincies dekken deze € 50.000 (zie p21 baten).

Overzicht lopende en voltooide projecten in 2023	
Fietsrouteplus Zuidhorn-Groningen (3e fase)	afgerond, verantwoord via SiSa, financieel nog niet afgerekend.
Bereikbaarheid Station Bedum	afgerond
Kwaliteitsmaatregelen OV-N360Ten Boer-Groningen	uitvoering
Bus/treinknooppunt stationsgebied Haren en infraontsluiting Stationsgebied Haren	afgerond
Spoorzone Groningen	uitvoering
Programma Infra en OV Leek - Roden	uitvoering
Norgerbrug	uitvoering

Tabel 13: Projecten Mobiliteit, inclusief Vervolg Beter Benutten

C. Regionale projecten € 752.871

Regionale projecten	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Verschil
Regiopark	-	158.000	158.000	-
Regionale en Innovatieve Projecten	1.085.933	1.311.512	594.871	716.641
Totaal	1.085.933	1.469.512	752.871	716.641

Tabel 14: Overzicht van de deelprogramma's van Regionale en Innovatieve Projecten.

Regiopark € 158.000

Het programma Regiopark wordt sinds 2014 afgebouwd. Bestaande afspraken worden nagekomen, maar er worden geen nieuwe projecten meer toegevoegd. Deze koerswijziging is gelijktijdig met de Actualisatie van de Regiovisie in 2014 vastgesteld. Het laatste project is in 2023 afgerond en afgerekend.

Overzicht lopende en voltooide projecten in 2023	
Entree Meerweg i.r.t. RVZ	Afgerond

Tabel 15: Projecten Regiopark

Regionale Projecten (ReP) € 594.871

Regio Groningen-Assen brengt goede ideeën graag een stap verder waardoor onze regio nog mooier, sterker en krachtiger wordt. Daarvoor is de regeling Regionale Projecten geïntroduceerd. In de Stuurgroep van 6 maart 2020 is besloten om een gewijzigde regeling per 1 juli 2020 in te laten gaan. Het budget is beschikbaar voor projecten die een aantoonbare meerwaarde voor de Regio hebben en aan een bepaalde urgentie voldoen. Innovatie is niet langer verplicht en er wordt meer nadruk gelegd op projecten die middels samenwerking bijdragen aan het economisch klimaat of de ruimtelijke kwaliteit, met aandacht voor duurzaamheid. Om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage gelden een aantal spelregels. Belangrijk onderdeel van de beoordeling van de aanvraag is een korte en krachtige pitch aan de adviescommissie.

Inmiddels hebben 60 projecten vanuit deze regeling een financiële bijdrage toegekend gekregen. Er zijn negen projecten afgerond in 2023. In 2023 waren er nog 18 projecten in uitvoering. In 2023 zijn in twee ronden totaal zes projecten gepitcht, waarvan aan vier projecten een bijdrage is toegekend van totaal circa € 1,2 mln. Deze middelen zijn voor de projecten beschikt dan wel gereserveerd en worden gedurende de looptijd van het project opgevraagd.

In 2023 hebben de projecten in totaal ca. € 0,51 miljoen aan bijdragen ontvangen. Voor 2023 was € 1,54 miljoen begroot. Dit bestaat uit afgesproken termijnbetalingen (€ 0,91 miljoen) en een inschatting van € 0,6 miljoen voor nieuwe projecten. Een inschatting, omdat op dat moment er nog weinig te zeggen was over het aantal projecten dat in 2023 een bijdrage zou kunnen ontvangen. Ten aanzien van de hoogte van de bijdrage was er toen nog weinig te zeggen.

Overzicht ReP 2023	
Overzicht lopende en afgeronde projecten	
Versterken en Ontwikkelen Impact Ecosysteem	afgerond
Zero Emissie Vliegen	afgerond
Healthhub Roden	afgerond
PlukN	afgerond
De eerste wijk Veenhuizen	afgerond
Theatrale ontdekkingstocht naar Moluks- Nederlandse geschiedenis in kamp Westerbork	afgerond
Herenboeren	afgerond
Move Your World	afgerond
Enne Jans Heerd	afgerond
Innovatieboederij Zuidhorn	ingetrokken
Proeftuin Westerkwartier in Beeld	ingetrokken
Smart Campus Zernike	uitvoering
Mountainbikeroutes Noordenveld	uitvoering
Rustpunt Overschild	uitvoering
Reconditionering OVL-masten	uitvoering
Kultuureiland	uitvoering
Routefonds GAE	uitvoering
Poort tot de Onlanden	uitvoering
WKPK	uitvoering
Groene parels van het Noorden (fase II)	uitvoering
Business developer medische technologie	uitvoering
Klimaatproeftuin Zernike	uitvoering
Liberation Route	uitvoering
Verplaatsen en vernieuwen pontje over het Drents Diep bij het Zuidlaardermeer	uitvoering
Herbestemming Huis van Overcingel	uitvoering
Kijkstal 't Roegwold	uitvoering
Verbouw en Herinrichting Gevangenismuseum Veenhuizen	uitvoering
Toekomstbestendig Fochteloërveen	uitvoering
Spot TV	uitvoering

Tabel 16: Regionale Projecten

D. Ruimtelijke kwaliteit & Duurzaamheid € 210.483

Ruimtelijke kwaliteit & Duurzaamheid	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Verschil
Groeningen	365.000	325.000	210.483	114.517
Integratie Ruimtelijke Kwaliteit	15.000	15.000	-	15.000
Totaal	380.000	340.000	210.483	129.517

Tabel 17: Ruimtelijke kwaliteit & Duurzaamheid

Groeningen € 210.483

Sinds 2019 is het programma Groeningen onderdeel van het thema Ruimtelijk Kwaliteit. Bij aanvang zijn een Plan van Aanpak, een uitvoeringsprogramma, de organisatiestructuur en de financiering voor Groeningen vastgesteld. De financiering is opgesplitst in kosten voor projecten en programmamanagement.

Het Netwerk Groeningen (dat is de overkoepelende naam) bestaat uit de werkgroep Groeningen (ambtelijk), de kerngroep (vertegenwoordiging vanuit de Hanzehogeschool, Staatsbosbeheer en het Regiobureau) en het Platform Groeningen. Het Platform Groeningen bestaat uit de provincies, gemeenten en de partners Staatsbosbeheer, Hanzehogeschool, Waterschappen Hunze en Aa's en

Noorderzijlvest. Het Platform Groeningen is verantwoordelijk voor het aandragen van projecten die passen binnen de ambities van Groeningen. De RGA faciliteert en ondersteunt.

In 2023 zijn voor het onderdeel programmamanagement onder andere kosten gemaakt voor de projectleiding, communicatieondersteuning (website en social media) en het organiseren van (netwerk-) bijeenkomsten. De uitgaven waren iets meer dan begroot. Vanuit het projectenbudget zijn kosten gemaakt voor verschillende projecten, zoals het maken van een lespakket en de TV serie 'Welkom in Groeningen', een inventarisatie over landgoederen, de ontwikkeling informatievoorziening Zuidlaardermeer en kosten voor het project Voedselbossen. Voor de projecten die hun bijdrage (nog) niet hebben opgevraagd schuiven de bedragen door naar 2024. Dit heeft tot gevolg dat er voor de projecten minder is uitgekeerd dan begroot. Op het totaal van de programmakosten en projectkosten ontstaat zo een onderbesteding van € 114.517.

De ervaring leert dat de kracht van Groeningen vooral zit in het netwerkgedeelte. Op het gebied van projecten zijn er andere mogelijkheden en partijen die kunnen bijdragen. Een herverdeling van de budgetten lijkt dan ook wenselijk. Begin 2024 wordt een voorstel aangeboden aan de stuurgroep.

Overzicht lopende en voltooide projecten in 2023	
Gebiedsontwikkeling Zuidelijk Westerkwartier	Uitvoering
Roegbainderspad	Uitvoering
Fietspad en natuurontwikkeling Roodehaan	Uitvoering
Informatievoorziening Zuidlaardermeer	Afgerond
Groeningen Voedselbossen	Afgerond
Groene Parels van het Noorden	Uitvoering
TV serie Welkom in Groeningen"	Afgerond
Stichting IVN-lespakket	Afgerond
Vrijetijdsbeleving Groeningen	Afgerond

Tabel 18: Groeningen

Integratie Ruimtelijke Kwaliteit € 0

In 2023 heeft een oriëntatie plaatsgevonden om een project op te starten op het gebied van cultuurhistorie. Om verschillende redenen (waaronder personeelswisselingen) is dit echter niet tot uitvoering gekomen. Er hebben dan ook geen uitgaven plaatsgevonden.

Ruimtelijk kwaliteit is een specifiek onderdeel geworden binnen de Novex/het Ontwikkelperspectief. Er zijn in 2023 geen uitgaven geboekt ten laste van dit programma.

E. Wonen € 52.635

Wonen	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Verschil
Woningprogrammering	30.000	30.000	-	30.000
Woningmarkt en -behoefte	-	45.000	52.260	-7.260
Bestaande woningvoorraad	20.000	-	-	-
Stimuleren Woningmarkt	25.000	-	375	-375
Totaal	75.000	75.000	52.635	22.365

Tabel 19: Wonen

Binnen het begrotingsprogramma wonen zijn de middelen verdeeld over drie budgetten; *'woningprogrammering'*, *'woningmarkt en -behoefte'* en *'stimuleren woningmarkt'*. Dit jaar stond grotendeels in het teken van (de voorbereiding van) het Woningbehoefteonderzoek 2024. Het is daarmee de grootste kostenpost. Het valt inhoudelijk onder zowel de budgetten voor de woningprogrammering als voor de woningbehoefte. Vandaar dat beide budgetten zijn ingezet voor de dekking.

Woningprogrammering € 0

Op 15 februari is de Interprovinciale Woondeal Regio Groningen Assen afgesloten. In het verleden deed de RGA de monitoring, maar sinds 2022 ligt deze taak bij de provincies. Groningen en Drenthe zijn in 2023 druk bezig geweest met het opzetten van het systeem. Drenthe is nagenoeg gereed en Groningen levert het systeem op in Q1 2024.
De RGA heeft daarom naast personele inzet verder geen uitgaven gedaan. Het budget is ingezet voor het woningbehoefteonderzoek.

Woningmarkt en -behoefte € 52.260

Dit jaar is gestart met de voorbereiding voor een nieuw woningbehoefteonderzoek. Het vorige onderzoek dateert van 2019. In een werkgroep, ondersteunt door team inkoop van de provincie Drenthe, is een meervoudige onderhandse aanbesteding voorbereid. Op 19 oktober is de opdracht gegund en zijn de werkzaamheden gestart. Die bestaan grotendeels uit de voorbereiding van het uitzetten van de enquête, waaronder het trekken van steekproeven. Het afstemmen met de privacy-teams van de verschillende gemeenten heeft veel tijd gekost en daardoor zijn de werkzaamheden vertraagd. De enquête wordt begin 2024 verstuurd. De uitgaven betreffen de eerste 40% van het inschrijvingsbedrag.

Stimuleren Woningmarkt € 375

2023 stond grotendeels in het teken van het opstellen van de Interprovinciale Woondeal en het Woningbehoefteonderzoek. Daarnaast was er gedurende drie maanden een vacature voor de programmaleider Wonen. Er zijn daarom, behoudens een kleine uitgave verder geen kostendragende activiteiten geweest.

F. Monitoren en Verkennen € 234.873

Monitoren en Verkennen	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Verschil
Regiomonitor	86.000	86.000	24.593	61.407
Onderzoeken	75.000	275.000	190.390	84.610
Verkennen (Leads)	100.000	100.000	19.890	80.110
Totaal	261.000	461.000	234.873	226.127

Tabel 20: Monitoring en Verkennen

Regiomonitor € 24.593

In de Toekomstagenda 2020-2025 is de wens uitgesproken om te komen tot één Regiomonitor. De RGA bracht jaarlijks monitoren uit over de ontwikkelingen op het gebied van Economie, Wonen en Mobiliteit. De resultaten daarvan worden geanalyseerd en besproken aan de bestuurstafels van de RGA. In de lopende beleidsperiode willen we data gedreven sturing intensiveren, een regionale kennisbank opzetten en één Regiomonitor ontwikkelen. Daarvoor werken we samen met o.a. dataspecialisten en inhoudelijk beleidsmedewerkers bij de deelnemers en met het CBS Urban Data Center (UDC).

In 2020 en 2021 is met het CBS UDC gewerkt aan de bouw van de Regiomonitor. De techniek is gereed en wordt per thema gevuld met indicatoren. Begin 2022 is het dashboard Wonen afgerond en gepresenteerd aan PTW/POW en de Stuurgroep. Het dashboard Economie is nog in ontwikkeling en Mobiliteit volgt later. Voor onderhoud en ontwikkeling van de dashboards hebben we een opdracht met CBS UDC lopen. We hebben in 2023 € 23.393 besteed, grotendeels aan onderhoud en actualisatie. De realisatie van de nieuwe dashboards ligt stil vanwege de, door gewijzigde prioriteiten, andere inzet van capaciteit binnen het regiobureau.

Het CBS UDC heeft in 2023 voor € 1.200 voor een aantal regiogemeenten het dashboard verhuisbewegingen geactualiseerd met de meest actuele gegevens over 2021.

Onderzoeken € 190.390

Voor onderzoeken is in 2023 € 275.000 begroot. Hiervan is € 190.390 verantwoord. Het verschil van € 84.610 ontstaat grotendeels door het doorschuiven naar 2024 van de evaluatie & actualisatie (zie *RGA-visie*) en de uitwerking van de Uitvoeringsagenda NOVEX RGA.

RGA-visie (€ 0)

In 2023 is de aanbestedingsprocedure gestart voor de evaluatie & actualisatie. In december 2023 heeft een bureau de opdracht gekregen om in 2024 dit traject uit te voeren. De begrote kosten (€ 75.000) schuiven door naar 2024 aangezien dan gestart wordt met de uitvoerende werkzaamheden.

Mobiliteitsstrategie (€ 50.540)

Voor de vervolguitwerking van de Mobiliteitsstrategie is externe expertise ingehuurd. In 2023 is een concept Samenwerkingsagenda Mobiliteit opgeleverd. Nadere toelichting en context zijn te vinden in het onderdeel Mobiliteit in deze jaarrekening.

Verstedelijkingsstrategie (€ 37.950)

In 2021 is de Verstedelijkingsstrategie opgeleverd. In 2022 is hieraan een vervolg gegeven in een eerste Uitvoeringsstrategie en Investeringsagenda. De kosten voor de projectleiding en externe expertise zijn in 2023 betaald en hier verantwoord.

Vanaf het BO MIRT in het najaar van 2022 is de samenwerking Rijk-Regio aan de verstedelijkingsopgave onderdeel van het programma NOVEX. Kosten die voor deze uitwerking

worden gemaakt worden 50-50 gedeeld door Rijk en Regio en worden vanaf 2023 daarom in samenhang begroot en verantwoord. De Rijksbijdrage wordt verantwoord onder "Baten".

NOVEX-uitwerking RGA (€ 79.129)
In 2023 is € 79.130 benut voor NOVEX, grotendeels voor het afronden van het Ontwikkelperspectief. De kosten zijn gemaakt voor de inhuur van externe expertise; stedenbouwkundig & verbeelding (€ 63.169), redactioneel (€ 4.480), planeconomie (€ 5.980) en de start van de uitwerking van de Uitvoerings- en Investeringsagenda (€ 5.201). Conform de voornoemde kostenverdeling wordt hiervan € 39.565 gedekt door het Rijk.

Verkenning Regiodeal (€ 22.770)
Eind 2022 heeft de Stuurgroep RGA het regiobureau opdracht gegeven een verkenning uit te voeren naar de mogelijkheden voor de gezamenlijke aanvraag voor een Regiodeal. Hiervoor is een Scan Brede Welvaart uitgevoerd in 2023.

Verkennen (Leads) € 19.890
In de Toekomstagenda is afgesproken om een budget te reserveren voor onderzoeken of initiatieven die niet te voorzien waren en vaak op korte termijn uitgevoerd moeten worden. In 2023 heeft slechts één onderzoek aangediend, het Onderzoek werklocaties.

Onderzoek werklocaties €19.890
De gemeente Groningen (penvoerder), gemeente Assen en RGA hebben in 2023 een analyse Werklocaties uit laten voeren. De kosten à € 49.725 worden gezamenlijk gedragen in de verhouding 40%-20%-40% tussen respectievelijk RGA-Assen-gem. Groningen. De kosten voor RGA bedragen € 19.890.

7. Organisatie

IIA. Organisatie: apparaatskosten € 1.080.189

Apparaatskosten	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Verschil
Personeelskosten	936.000	955.000	941.370	13.630
Frictiekosten	-	-	27.380	-27.380
Scholing & opleiding	18.720	19.100	4.986	14.114
Huisvesting, kantoor & ICT	75.000	75.000	106.453	-31.453
Totaal	1.029.720	1.049.100	1.080.189	-31.089

Tabel 21: Apparaatskosten

Personeelskosten € 941.370

Het Regiobureau van de RGA is een kleine organisatie met dertien medewerkers. Het takenpakket kan met deze bezetting worden uitgevoerd. Alle medewerkers van de RGA zijn van origine in dienst bij een deelnemer en worden gedetacheerd bij het Regiobureau.

Frictiekosten € 27.380

De bestemmingsreserve frictiekosten op de balans was oorspronkelijk bedoeld voor de dekking van salarisverplichtingen voor het boventallig personeel van Regio Groningen-Assen die niet kon worden gedekt uit detacheringsvergoedingen. De afgelopen jaren is de bestemmingsreserve gebaseerd op alle medewerkers die van buiten de regiopartners komen in loondienst bij de provincie Groningen om vervolgens gedetacheerd te worden naar RGA.
De reserve frictiekosten wordt verhoogd met € 70.268 vanwege de stijging van de loonkosten in 2023. Daarnaast heeft een onttrekking van € 42.888 plaatsgevonden. Dit bedrag bestaat deels uit het verschil tussen de loonkosten en detacheringsvergoeding van een oud-medewerker op te vangen (€ 12.888). Daarnaast is er een vergoeding (€ 30.000) betaald voor een medewerker die langere tijd ziek was. De frictiekosten (saldo van de dotatie en de onttrekking) bedraagt daarmee *€ 27.380.*

Scholing & opleiding € 4.986

Deze post is gebaseerd op een percentage (circa 2%) van de begrote kosten van de formatie ten behoeve van scholing en opleiding, zowel individueel als in teamverband. In 2023 zijn kosten gemaakt voor zowel individuele medewerkers als voor het team als geheel.

Huisvesting, kantoor en ICT € 106.453

Het Regiobureau huurt een kantoor aan de Emmasingel in Groningen. De ruimte en de kosten worden gedeeld met Groningen Bereikbaar. De kosten voor de RGA in 2023 zijn voor de huur- en servicekosten hoger dan begroot. De hogere kosten worden verklaard doordat wij de aanslagen gemeentelijke belastingen voor 2021 en 2022 (samen € 7.612) en een eindafrekening servicekosten 2022 (€ 13.234) hebben ontvangen. Wij hebben hogere kosten gemaakt voor de huur- en servicekosten over 2023 als gevolg van de indexatie.

IIB. Organisatie: generieke kosten ten behoeve van de uitvoering € 74.466

Generieke kosten t.b.v. de uitvoering	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023	Verschil
Administratie & advies	55.000	55.000	55.237	-237
Investeren in netwerken	35.000	20.000	7.207	12.793
Communicatie	50.000	25.000	12.021	12.979
Onvoorzien	10.000	10.000	-	10.000
Totaal	150.000	110.000	74.466	35.534

Tabel 22: Generieke kosten ten behoeve van de uitvoering

Administratie & advies € 55.237

De financiële administratie van Regio Groningen-Assen wordt uitgevoerd door de provincie Groningen. Daarnaast worden kosten gemaakt voor de accountantscontrole van de jaarrekening.

Investeren in netwerken € 7.207

Samenwerken gaat niet vanzelf. Het goed laten functioneren van een netwerk vraagt om onderhoud. De in 2023 gemaakte kosten hebben betrekking op vergaderingen en bijeenkomsten. Dit betreffen zowel de bestuurlijke bijeenkomsten, bijeenkomsten voor raden en Staten en de verstedelijkingsstrategie/NOVEX. In 2023 zijn er geen grote bijeenkomsten georganiseerd. Met regelmaat is ervoor gekozen overleggen via Teams te organiseren.

Communicatiekosten € 12.021

In 2023 is verder gewerkt aan het vergroten van de zichtbaarheid van de RGA. Dit heeft geresulteerd in onder meer de volgende activiteiten:

- Uitgave van een factsheet bij de jaarrekening 2023 de belangrijkste informatie van 2023
- Uitgave van 10 nieuwsbrieven.
- Beheer van de websites www.regiogroningenassen.nl, www.groeningen.nu en www.logistieknoord.nl.
- (Mede)organisatie van (netwerk)bijeenkomsten.
- Verslaglegging in woord en beeld van RGA-activiteiten (website, social media).
- Versturen persberichten.
- Nieuwe ‘huisfoto's’.

Ook hier geldt dat de onderbesteding grotendeels verklaard kan worden door het uitblijven van grote bijeenkomsten.

Onvoorzien € 0

In 2023 is geen beroep gedaan op de post onvoorzien.

Baten

1. Bijdragen van de deelnemers € 6.650.000

De jaarlijkse bijdragen van de deelnemers aan het Regiofonds zijn vanaf de laatste actualisatie vastgesteld op € 6,65 miljoen voor de periode tot en met 2023. Met het vaststellen van de Toekomstagenda zijn hier nog twee jaren aan toegevoegd.

2. Algemene inkomsten € 1.426.758

Specificatie Algemene inkomsten	2023	2022
RGA VV&V (/Beter benutten 1)	10.000	90.835
Overige baten VV&V	50.001	
Vervolg Beter Benutten		302.315
PvA Onderwijs	135.707	-176.879
Slimme & Duurzame Mobiliteit	20.000	274.485
Rijksbijdr.S&G onder	-	181.819
VSD 2023	1.171.486	-
Rijk BZK NOVEX	39.565	-
Totaal	**1.426.758**	**672.575**

Tabel 23: Algemene inkomsten

Het lukt RGA nog steeds structureel om rijkssubsidies binnen te halen ten behoeve van de lokale partners. Normaal gesproken betreft het alleen subsidies van het ministerie van I&W, maar in 2023 heeft ook het ministerie van Binnenlandse Zaken een subsidie verleend (€ 319.628) ten behoeve van het programma NOVEX (toegelicht onder Monitoren en Verkennen).
Veelal worden de middelen vroegtijdig ontvangen en worden als 'Vooruit ontvangen bedragen' op de balans verantwoord. Als een project (deels) is gerealiseerd in het boekjaar, wordt de gerealiseerde subsidie naar rato als algemene inkomst verantwoord. De gerealiseerde subsidies bedroegen het afgelopen jaar in totaal € 1.426.758.

Voorgaande jaren werd de Onderwijsaanpak apart beschikt. Andere projectonderdelen (vanaf 2023 'actielijnen') ,werden via verschillen Specifieke Uitkeringen (SPUK's) beschikt, onder de noemers Slimme en Duurzame Mobiliteit en Slim en Groen Onderweg verantwoord.
De nieuwe SPUK's zien er eenduidiger uit: in de tabel 9 (p. 12) zijn verschillende actielijnen benoemd die samen een programma vormen en de basis vormen voor VSD 2023. Ook voor VSD 2024 zal deze indeling worden gehanteerd.

Verknopen, Vergroenen en Verslimmen (€ 10.000 + € 50.001)

De jaren geleden vrijgevallen rijksmiddelen (Beter Benutten 1) zijn geoormerkt voor een deel van de projecten uit het programma Verknopen, Vergroenen en Verslimmen (zie pagina 13). De realisatie voor het RGA-deel bedroeg € 10.000.
De kosten t.a.v. het Landelijke Samenwerkingsprogramma Deelmobiliteit worden door drie noordelijke provincies gedekt (€ 50.001)

PvA Onderwijs (€ 135.707)

In 2023 is het Plan van Aanpak fase 5 afgerekend. Fase 6 is opgevraagd, maar wordt maakt nu integraal deel uit van VSD 2023.

Veilig, Slim en Duurzaam (€ 1.171.486)

Binnen het programma Slim & Groen Onderweg zijn voor 2023 nieuwe Rijksmiddelen beschikbaar gesteld. Deze middelen komen uit het Rijksprogramma Veilig, Slim en Duurzaam (VSD) en lopen via de RGA. De projectonderdelen die tot uitvoering zijn gekomen zijn toegelicht onder Verknopen, Vergroenen en Verslimmen (zie pagina 12/13). Voor Digitalisering en Logistiek wordt deels ook bijgedragen door de gemeenten Groningen, Leeuwarden en Assen en de drie noordelijke provincies.

NOVEX (€ 39.565)

In 2023 is € 79.130 benut voor NOVEX, grotendeels voor het afronden van het Ontwikkelperspectief. De helft van deze kosten wordt gedekt uit de NOVEX-subsidie van BZK.

3. Rente € 322.979

Door een, gemiddeld genomen, hogere rekening courantverhouding bij de provincie Groningen én een hogere rente (3,22%) is de rentevergoeding van € 322.979 drastisch hoger dan vorig jaar (€ 17.711 bij een rentevergoeding van 0,30%).

8. Ontwikkeling reserves

De ontwikkeling van de reserves is op pagina 7 op hoofdlijnen in beeld gebracht, inclusief een toelichting op de frictiekosten. In de tabel hieronder is het verloop van het Regiofonds en de Reserve frictiekosten inzichtelijk gemaakt.

Financiële planning	Begroting 2023	Begroting 2023 na wijzigingen	Realisatie 2023
Saldo regiofonds (1 januari)	712.868	3.417.676	3.369.056
Inkomsten			
Storting van de deelnemers	6.649.998	6.649.998	6.650.000
Algemene inkomsten	644.865	1.493.370	1.426.758
Verwachte rente	-	-	322.979
Totale inkomsten	7.294.863	8.143.368	8.399.737
Uitgaven			
Regiobureau	1.179.720	1.159.100	1.154.655
Thema's	4.221.798	6.540.168	3.048.996
Totale uitgaven	5.401.518	7.699.268	4.203.651
Saldo regiofonds (31 december)	2.606.213	3.861.777	7.565.142
Saldo reserve frictiekosten (1 januari)			378.620
Dotatie (-) / vrijval (+) reserve frictiekosten			70.268
Onttrekking reserve frictiekosten			-42.888
Saldo reserve frictiekosten (31 december)			406.000

Tabel 24: Ontwikkeling Reserves

Bijlage 1 Bijdrage deelnemers 2023

Deelnemers		Storting
Provincie	Groningen	1.848.310
	Drenthe	921.732
Gemeente	Groningen	1.611.570
	Assen	931.190
	Westerkwartier	240.416
	Noordenveld	253.585
	Tynaarlo	300.003
	Het Hogeland	126.792
	Midden-Groningen	416.402
Totaal		**6.650.000**

Tabel 25: deelnemers in 2023

